

**A new stage in the school education system of Uzbekistan: The President's
Talented Children Initiative National Program - From School to the World's Top
Universities**

Author: Khudayberdiyeva Fatima Mamatqul qizi –

Advisor of the Kasbi District Specialized School

Annotation

This article examines the new stage in Uzbekistan's school education system – the National Program “President's Talented Children” initiative – aimed at preparing students from schools for top global universities. The program focuses on identifying gifted and intellectually capable youth, fostering their academic and cultural development, and equipping them with skills and knowledge aligned with international standards. The article highlights the program's effectiveness, practical implementation in schools, and its role in preparing students for participation in the global education arena.

Keywords

President's Talented Children, National Program, Uzbekistan school education, Gifted students, Education system reform, International universities, Student potential, Academic development, School-to-university pathway, Scientific skills

**O`zbekiston maktab talimi tizimidagi yangi bosqich: Prezident iqtidorli
farzandlari tashabbusi Milliy dasturi - Maktabdan jahonning top
universitetlariga**

**Muallif: Xudayberdiyeva Fotima Mamatqul qizi - Kasbi tuman
ixtisoslashtirilgan maktabi maslahatchisi**

Annotatsiya

Ushbu maqola O‘zbekiston maktab ta’limi tizimidagi yangi bosqich – “Prezident iqtidorli farzandlari” tashabbusi Milliy dasturi orqali maktablardan jahonning yetakchi universitetlariga o‘quvchilarni tayyorlash jarayonini tahlil qiladi. Dastur iqtidorli va intellektual salohiyatga ega yoshlarni aniqlash, ularning ilmiy va madaniy rivojlanishini ta’minlash hamda xalqaro standartlarga mos bilim va ko‘nikmalarni shakllantirishga qaratilgan. Maqolada dastur samaradorligi, uning maktabdagi amaliy tatbiqi va talabalarni global ta’lim muhitiga tayyorlashdagi roli yoritilgan.

Аннотация:

В данной статье рассматривается новый этап системы школьного образования Узбекистана – Национальная программа «Талантливые дети Президента», направленная на подготовку школьников к поступлению в ведущие мировые университеты. Программа ориентирована на выявление одарённых и интеллектуально развитых детей, обеспечение их научного и культурного развития, а также формирование навыков и знаний в соответствии с международными стандартами. В статье освещается эффективность программы, её практическая реализация в школах и роль в подготовке учащихся к участию в глобальной образовательной среде.

Kalit so‘zlar

Prezident iqtidorli farzandlari, Milliy dastur, O‘zbekiston maktab ta’limi, Gifted students, Ta’lim tizimi islohoti, Xalqaro universitetlar, Talabalar salohiyati, Ta’lim va rivojlanish, Maktabdan universitetgacha, Ilmiy ko‘nikmalar

Ключевые слова

Талантливые дети Президента, Национальная программа, Школьное образование Узбекистана, Одарённые учащиеся, Реформа системы образования, Международные университеты, Потенциал студентов, Академическое развитие, Путь от школы к университету, Научные навыки

O'zbekistonning zamonaviy taraqqiyot bosqichida inson kapitali eng ustuvor yo'nalishga aylandi. Bugungi kunda davlatlar o'rtasidagi raqobat nafaqat iqtisodiy resurslar, balki intellektual salohiyat maydonida kechmoqda. Shu bois, Prezidentimizning 2024-yil 15-maydagi PF-86-sonli Farmoni bilan hayotga tadbiiq etilgan "Prezident iqtidorli farzandlari" milliy dasturi mamlakatimiz ta'lim tizimida mutlaqo yangi davrni boshlab berdi. Bu dastur shunchaki iqtidorli bolalarni aniqlash emas, balki ularni dunyoning eng nufuzli intellektual elitalari qatoriga olib chiqishni ko'zda tutadi. U yoshlarimizning orzularini aniq reja va davlat kafolati bilan birlashtirgan yaxlit tizim bo'lib, har bir ishtirokchiga o'z salohiyatini global miqyosda namoyon etish imkonini beradi.

Ushbu imkoniyatlarning eng yuqori nuqtasi sifatida dunyoning eng nufuzli ta'lim guruhlari — AQSHning "Ivy League" (Pechak ligasi) va Buyuk Britaniyaning "Russell Group" universitetlari belgilangan. "Ivy League" tarkibiga kiruvchi Harvard, Yale, Princeton kabi universitetlar nafaqat ta'lim sifatining yuqoriligi, balki ulkan tarixiy va ilmiy poydevori bilan ajralib turadi. Bu dargohlarga kirish dunyo miqyosida o'ta murakkab jarayon hisoblanadi. Milliy dastur esa aynan mana shu murakkabliklarni yengib o'tishda o'quvchiga yo'l ko'rsatadi. "Russell Group" tarkibidagi Oxford va Cambridge kabi universitetlarda tahsil olish esa o'zbek yoshlari uchun jahon ilmiy kashfiyotlarining markazida bo'lishni anglatadi. Bu universitetlar bitiruvchilari dunyoning yetakchi kompaniyalari va xalqaro tashkilotlarida eng yuqori mavqelarni egallaydilar. Dastur doirasida yaratilgan tizim o'quvchilarning aynan shu darajadagi

ta'lim muassasalari talablariga javob beradigan akademik ko'rsatkichlarga ega bo'lishini ta'minlaydi.

Iqtidorli o'quvchi uchun eng muhim yordamchi — bu uning akademik yo'lini to'g'ri shakllantirib beruvchi "Maktab maslahatchisi"dir. Bu yangi institut o'quvchi va uning kelajakdagi muvaffaqiyati o'rtasidagi ko'prik vazifasini o'taydi. Maslahatchi shunchaki dars jadvalini nazorat qiluvchi shaxs emas, balki o'quvchining psixologik holati, qiziqishlari va o'ziga xos qobiliyatlarini professional darajada tahlil qiluvchi mentordir. U har bir ishtirokchi uchun individual rivojlanish rejasini ishlab chiqadi. Bu reja o'quvchining qaysi fanlarga ko'proq urg'u berishi, qaysi xalqaro olimpiadalarda qatnashishi va darsdan tashqari qanday loyihalar bilan shug'ullanishi kerakligini aniq belgilab beradi. Bundan tashqari, maslahatchi xalqaro universitetlarga hujjat topshirish jarayonidagi barcha nozik jihatlarni — insho (essay) yozishdan tortib, tavsiyanomalar tayyorlashgacha bo'lgan murakkab jarayonlarni o'quvchi bilan birga bosib o'tadi.

Dasturning amaliy va ijtimoiy jihatdan eng boy qismi Toshkent viloyatining so'lim tabiat qo'ynida joylashgan "Renessans" bolalar sog'lomlashtirish va ta'lim oromgohidir. Bu maskan o'quvchilar uchun nafaqat jismoniy hordiq, balki intellektual yuksalish maydoniga aylanadi. Har bir ishtirokchi yiliga bir marta ushbu oromgohda 3 haftalik intensiv o'quv dasturida qatnashadi. Bu yerda darslar an'anaviy maktab metodikasidan farq qilib, ko'proq amaliy mashg'ulotlar, laboratoriya tadqiqotlari va loyihaviy o'qitishga asoslanadi. Shuningdek, oromgohda o'quvchilarning "Soft skills" ko'nikmalari — ya'ni ommaviy nutq so'zlash, muammolarni tanqidiy tahlil qilish va murakkab vaziyatlarda qaror qabul qilish qobiliyatlari shakllantiriladi. Respublika bo'ylab yig'ilgan eng iqtidorli tengdoshlar bilan o'rnatilgan do'stlik aloqalari kelajakda mamlakatning turli sohalarini boshqaradigan yirik professional tarmoqning asosi bo'lib xizmat qiladi.

O‘quvchilarning dunyoqarashini yanada kengaytirish va ularni xalqaro raqobat muhitiga tayyorlash maqsadida xalqaro yozgi maktablar tizimi joriy etilgan. Har bir o‘quv yili yakuni bo‘yicha eng yuqori akademik reytingga ega bo‘lgan 40 nafar yoshlar dunyoning nufuzli universitetlari qoshidagi yozgi kurslarga yuboriladi. Bu tajriba o‘quvchi uchun beqiyosdir: u hali maktab davridayoq xorijiy professorlarning ma’ruzalarini tinglaydi, xalqaro laboratoriyalarda tajriba o‘tkazadi va turli davlatlardan kelgan iqtidorli tengdoshlari bilan bilim almashadi. Eng ahamiyatli jihati shundaki, bu jarayon bilan bog‘liq barcha moliyaviy xarajatlar — parvoz chiptalaridan tortib, yashash va ta’lim olish badallarigacha — Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi hamda xalqaro hamkorlar grantlari hisobidan to‘liq qoplanadi. Bu esa ijtimoiy holatidan qat’i nazar, har bir iqtidorli bolaga dunyo eshiklarini ochadi.

Ushbu ulkan loyihaning mantiqiy yakuni va o‘quvchilar uchun eng asosiy rag‘bat bu — 2027-yildan boshlab ajratiladigan 200 ta strategik davlat grantidir. Bu grantlar faqat eng munosib, dunyoning eng yaxshi universitetlariga qabul qilingan ishtirokchilarga beriladi. Davlat o‘z farzandlarining xorijdagi bakalavriat ta’limini moliyalashtirish orqali kelajak iqtisodiyoti uchun kadrlar zaxirasini shakllantiradi. Bu o‘quvchiga ertangi kunga nisbatan cheksiz ishonch beradi. Grant sohibi bo‘lgan yoshlar xorijda o‘qish davomida nafaqat bilim oladilar, balki zamonaviy texnologiyalarni o‘zlashtirib, o‘z sohalarining yetuk mutaxassisi sifatida yurtimizga qaytib keladilar. Bu tizim orqali biz nafaqat bilimli yoshlarni, balki vatanparvar, dunyo miqyosida fikrlaydigan va mamlakat taraqqiyotiga hissa qo‘shishga tayyor yangi avlod yetakchilarini tarbiyalaymiz. Mazkur tashabbuslar majmuasi O‘zbekistonning intellektual suverenitetini ta’minlash va xalqaro maydondagi nufuzini yuksaltirishning eng ishonchli kafolatidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "Prezident iqtidorli farzandlari" tashabbusini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-86-son Farmoni, 2024-yil 15-may. – Toshkent: Lex.uz davlat huquqiy portali.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "Yangi O'zbekistonning 2022–2026-yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni. – Toshkent: "Adolat", 2022.
3. Ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari agentligi. "Prezident iqtidorli farzandlari" milliy dasturi bo'yicha uslubiy qo'llanma va nizomlar to'plami. – Toshkent, 2024.
4. The Ivy League Official Website. "Academic Excellence and Global Admissions Standards". [Elektron resurs]. URL: <https://www.ivyleague.com>.
5. The Russell Group of Universities. "Our Universities: Research Intensity and Excellence". [Elektron resurs]. URL: <https://www.russellgroup.ac.uk>.
6. Goleman D. "Emotional Intelligence and Student Success: The Role of School Counseling". – New York: Bantam Books, 2020.
7. Savelyev A.Ya. "Iqtidorli yoshlarni izlash va qo'llab-quvvatlashning zamonaviy metodologiyasi". – Pedagogika jurnali, №4, 2023.
8. World Bank Report. "Human Capital Index: Investing in the Next Generation of Central Asia". – Washington D.C., 2023.
9. Karimov X. "O'zbekistonda uchinchi Renessans poydevorini yaratishda ta'lim islohotlarining o'rni". – Ilmiy-ommabop risola. – Toshkent: "Noshir", 2024.
10. The College Board. "International Admissions Guide for Counselors: Navigating Ivy League and Global Elite Universities". – 2023 Edition.